 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Rubrik Hjälpmedelsguide	ISO-kod 12	Diarienummer LD16/03724
		Version 1	Sida nr (av) 1(3)
	Dokumentnamn Riktlinje – Manuell rullstol med ståfunktion	Fastställt datum 2016-12-08	
	Framtagen av Sortimentsgrupp Förflyttning – Arbetsstolar, manuella rullstolar	Godkänd och fastställd av Hjälpmedelsnämnden Dalarna	Giltig från 2016-12-08

Rekommenderad förskrivare

Leg fysioterapeut/sjukgymnast och/eller leg arbetsterapeut i samverkan med hjälpmedelskonsulent och vid behov med patientens/brukarens läkare vilket är särskilt viktigt vid nivå 4, se bilaga 1, Klassificering av komplexitet vid utprovning av manuell rullstol.

Kriterier

Personer med funktionsnedsättning som leder till aktivitetsbegränsning när det gäller att kunna stå självständigt eller med hjälp.

Det är ett krav att patient/brukare har ett stående eller tränar in ett stående innan utprovning påbörjas.

Alternativa hjälpmedel för stående ska ha övervägts innan förskrivning.

Mål med hjälpmedlet

Att manuell rullstol med ståfunktion ger medicinska och praktiska vinster så som

- minskad smärta eller spasticitet
- kontrakturprofylax
- förbättrad tarmfunktion
- hindra och/eller lindra trycksår
- självständighet vid ståträning

Att manuell rullstol med ståfunktion på ett påtagligt sätt ökar den enskildes möjlighet till aktivitet och delaktighet i det dagliga livets aktiviteter.

Typ av manuell rullstol som kan förskrivas

- Manuell rullstol med manuell uppresningsfunktion
- Manuell rullstol med eldriven uppresningsfunktion

Risk för personskada

Det finns risk för tillbud vid användning som kan orsaka personskada. Var observant på följande:

- Uppresning och stående ska ske på plant och stabilt underlag eftersom det annars föreligger tipp risk.
- Förändringar i patientens/brukarens status som påverkar förutsättningarna för ståendet.
- Överväg alltid risk för trycksår/sår.
- Tippskydd som är utprovade och inte används innebär en stor risk för patienten/brukaren.
- Ryggsäck eller kassar som hängs på körhandtag ökar tipp risken bakåt.
- Säkerhetsbälte, positioneringsbälte etc samt nackstöd monterat på rullstolen ersätter inte bilbälte och bilens nackstöd vid sittande i rullstol under färd i bil/buss.
- Förankring av rullstol i fordon t ex färdtjänstbuss. Följ alltid leverantörens anvisningar av förankringspunkter, med eller utan brukare i rullstolen.
- Rullstolsbord tas bort vid färd i bil/buss. Bordet innebär en allvarlig skaderisk vid ev kollision.
- Kom ihåg att kolla rullstolens maxbelastning med tanke på brukarvikt.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Rubrik Hjälpmedelsguide	ISO-kod 12	Diarienummer LD16/03724	
		Version 1	Sida nr (av) 2(3)	
	Dokumentnamn Riktlinje – Manuell rullstol med ståfunktion		Fastställt datum 2016-12-08	
	Framtagen av Sortimentsgrupp Förflyttning – Arbetsstolar, manuella rullstolar	Godkänd och fastställd av Hjälpmedelsnämnden Dalarna	Giltig från 2016-12-08	

Kostnader som betalas av patient/brukare

- Däck och slang samt ev arbetskostnad vid byte.
- Om den enskilde önskar annan färg, än standard, på rullstolen så betalar den enskilde 1000 kr + den ev merkostnad som leverantören tar ut.
- Den kostnad som hjälpmedelscentralen har rätt att ta ut om rullstolen måste rengöras vid reparation.
- Rullstolsväska

Råd i förskrivningsprocessen

Bedöma behov av insatser

Innan utprovning påbörjas ska en fysioterapeutisk/sjukgymnastisk bedömning av ståendet vara gjord. Önskvärt är att den fysioterapeut/sjukgymnast som bedömer ståendet är med genom hela förskrivningen.

Förskrivaren gör en bedömning av patientens/brukarens livssituation samt medicinska och praktiska vinster med rullstol med ståfunktion, bedömer om det finns medicinska kontraindikationer, överväger andra rehabiliteringsåtgärder samt utreder funktions- och aktivitetsförmåga utifrån 24-timmarsperspektivet. Samråd med patientens/brukarens läkare vid behov.

Tillsammans med patient/brukare, närstående och berörda personalgrupper utreds behov, mål och i vilken miljö rullstolen ska användas. Besök bör göras i aktuell användarmiljö. Det är viktigt att föra en dialog angående hjälpmedlets framkomlighet t ex igenom dörröppningar i hemmet, i närmiljön, vid transporter, i och ur bil, in i hiss med tanke på eventuell anpassning av användarmiljön. Alternativa lösningar värderas och en bedömning görs av den totala nyttan samt användningsgraden.

Prova ut, anpassa och välja lämplig specifik produkt

Beställning av utprovning av rullstol med ståfunktion skall alltid kompletteras med underlag

- "Utprovning/konsultation Rörelse"
- "Kompletterande underlag inför utprovning av ståstöd".

Utprovning sker alltid tillsammans med hjälpmedelskonsulent och hjälpmedelstekniker från LD Hjälpmedel, avd Rörelse.

Utprovning bör ske i den miljö den skall användas i eller under likvärdiga förhållanden.

I samråd med patient/brukare kommer förskrivare, hjälpmedelskonsulent och hjälpmedelstekniker gemensamt fram till lämplig rullstol ur befintligt sortiment. Hjälpmedelstekniker medverkar för analys av tekniska möjligheter och anpassning av rullstolen. Undantag från bassortiment kan göras om medicinska eller andra särskilda skäl finns.

Förskrivaren, hjälpmedelskonsulent och/eller hjälpmedelstekniker svarar för att rullstolen är rätt inställd för att patient/brukare ska få en optimal stå-, sitt- och körställning.

 Hjälpmedel Dalarna Dalarnas kommuner & Landstinget Dalarna	Rubrik Hjälpmedelsguide	ISO-kod 12	Diarienummer LD16/03724
		Version 1	Sida nr (av) 3(3)
	Dokumentnamn Riktlinje – Manuell rullstol med ståfunktion	Fastställt datum 2016-12-08	
	Framtagen av Sortimentsgrupp Förflyttning – Arbetsstolar, manuella rullstolar	Godkänd och fastställd av Hjälpmedelsnämnden Dalarna	Giltig från 2016-12-08

Vid utprovningstillfället ska patienten/brukaren och vid behov anhörig, närstående eller berörd närvarande personal få information om hur rullstolen används utifrån tillverkarens avsedda syfte. Bruksanvisning och informationsmaterial från Hjälpmedelscentralen lämnas vid tillfället.

Informera, instruera och träna

Förskrivaren ansvarar för att informera, instruera och träna patient/brukare, närstående och eventuellt övriga berörda samt att försäkra sig om att användaren har förstått hur den manuella rullstolen med ståfunktion fungerar och används i avsedd miljö.

Hopfällning samt lastning i och ur bil skall provas praktiskt om rullstolen ska transporteras i bil.

I de fall personal är behjälpliga vid skötsel eller behöver köra rullstolen så ansvarar dennes arbetsgivare för att ny personal eller vid tillfället inte närvarande personal får introduktion om handhavandet av stolen.

Följa upp och utvärdera funktion och nytta

Förskrivaren ansvarar för att uppföljning görs av rullstol med ståfunktion. Vid uppföljning utvärderas om rullstol med ståfunktion uppfyller uppgjorda mål och om ev korrigeringsåtgärder behöver göras.

Besiktning

Manuella rullstolar med ståfunktion besiktas av hjälpmedelstekniker vartannat år.

Innan besiktningen ska ståendet följas upp funktionellt av förskrivare. Besiktning görs i belastad stol då många typer av kroppsliga förändringar påverkar belastning och möjlighet till uppresning. Respektive förskrivare meddelas när det är dags för besiktning. Önskas konsultation av hjälpmedelskonsulent i samband med uppföljningen kontaktas LD Hjälpmedel, avd Rörelse.

Leverantör av hjälpmedel och tjänster

LD Hjälpmedel, Hjälpmedel Dalarna enligt Hjälpmedelsnämnden Dalarnas avtal.

Bilaga 1

[Klassificering av ärendets komplexitet vid utprovning av manuell rullstol](#)